Num. 24
Estiu 2016

PRMDN

CENTRE DE FORMACIÓ D'ADULTS LA PAU

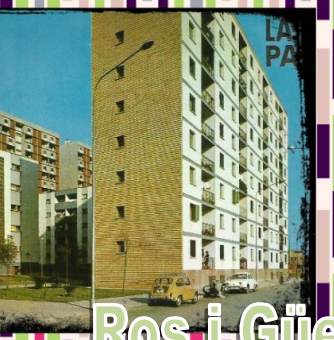

Ros i Güell, un pintor de Sant Martí. P.10

Escola de Sarnades La Palmera. P.6

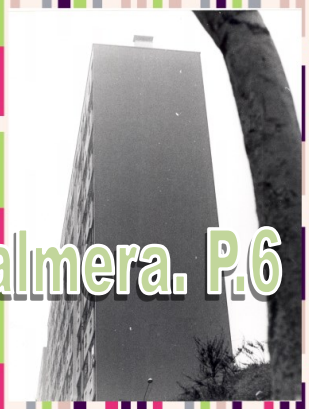

Continguts

La Mapi	2
Editorial	3
Presente y futuro de La Pau	4
Reflexions sobre el barri	6
La Pau en festes	8
Los comercios más antiguos	10
Padado y futuro del barrio	11
Raimunda Pàmpols	12
La Pizzara de Raimunda	14
Oferta formativa	16

Moments i lluites a la Pau

COORDINACIÓ: Prefectura d'estudis. REDACCIÓ: Loli Lao, Montse Martínez, Montse Cuello, Carme Sentenà, Antonia Navarro, Mari Álvarez, Lluís Romance. PRMDN és la revista dels i les alumnes del CFA LA PAU. c/Pere Vergés, 1, Planta 4a.

Aquest any es celebren els 50 anys de la inauguració del barri de La Pau. En conèixer la historia d'aquest barri varies coses m'han sorprès.

La primera és que el districte de Sant Martí, avui completament urbanitzat (tret d'alguns solars industrials sense gaire ús) era molt diferent fa 50 anys. En aquesta època es sumen als diferents nuclis de població preexistents diversos blocs d'habitatges. Tota la resta eren camps. "Anar a Barcelona" era una petita odissea, un passeig en tramvia per un món més rural que urbà.

Tot i que els veïns havien començat a arribar abans, el "Grupo de Viviendas La Paz" es posa de gala el juliol de 1966 per a rebre el mateix Franco, que inaugura el grup tal com podeu veure al nodo (http://goo.gl/neuckZ) dintre de la campanya propagandística "Los 25 años de Paz". El règim vol demostrar al món un urbanisme modèlic i que sap gestionar els moviments migratoris dels 60s. Ben lluny de la veritat: la manera de fer de la Obra Sindical del Hogar (OSH) és una demostració del que ara anomenem *postureo*. La foto queda ben bonica però el que es troben les famílies que arriben és una demostració de corrupció i insensibilitat cap a les persones que habiten al barri. El mal fer, l'abaratiment i el desviament de recursos trunquen la il·lusió dels nouvinguts que es troben moltes coses a mig fer, mal fetes o sense fer. Tant mateix, no es conformen i comença mig segle de lluites veïnals per dignificar el barri.

El barri pateix un llarg període d'abandonament. El pitjor moment arriba als anys 80s. Els últims conflictes amb les ultimes expressions del barraquisme del districte i l'alt nivell de criminalitat dels barris perifèrics compliquen la vida dels habitants, estigmatitzen el barri i son elements que ajuden a perpetuar el nivell econòmic d'un barri treballador i humil.

L'any 1985 s'obre la nostra escola d'adults al Piramidón, edifici construït al 1971 i abandonat fins aquell moment, juntament amb altres equipaments. L'escola és un revulsiu que vol elevar el nivell cultural de la població, molta d'ella analfabeta, i que ajuda a dignificar la vida de moltes dones. El coneixement és un tresor preciós per a l'oprimit. La ignorància és un mecanisme per mantenir les coses com són i cada cosa al seu lloc. Llàstima que les noves generacions creguin que amb la informació que tenen a la seva mà mitjançant el seu mòbil en tenen prou per a interpretar el món on viuen.

Els anys noranta desencadenen la crisis més greu del barri. Alguns dels blocs no s'aguanten. Cal tirar-los avall. Adigsa, hereva de la OSH, no sap reaccionar com cal ni a temps. El barri rep l'etiqueta de l'Alumnosi, però alguns veïns i veïnes comenten que gran part del problema real va ser que la corrupció de l'estat franquista va escatimar materials a l'hora de fer la estructura dels edificis. Un cop més la lluita veïnal aconsegueix que les coses canviïn.

El barri de La Pau no ha estat mai tan terrible ni marginal com se l'ha vist des dels barris més propers al centre de la ciutat. Però es cert que és un barri traït per l'administració que el va construir, moltes vegades deixat de banda per un govern municipal que sovint s'ha interessat més pels barris que tenen un nivell de renda més alt.

En el moment actual és un barri molt digne, però encara té moltes coses per millorar. La meva impressió com a nouvingut al barri és que les generacions més grans s'han cansat de lluitar i s'han conformat amb les parcel·les de benestar que han rebut. Les generacions més joves, com arreu, pensen que tot ha estat igual des de sempre i que sempre tot continuarà igual. Em temo que l'aposta del nou govern municipal pel desenvolupament dels barris més vulnerables (en concret tota la riba del Besós) no serà prou. El que s'ha aconseguit fins ara ha estat gràcies a les lluites social. Difícil serà millorar, o mantenir les conquestes, si el barri perd la memòria històrica de les seves transformacions i lluites, si els seus habitants deixen de reclamar allò que és just i necessari per una societat més igualitària.

PRESENTE Y FUTURO DEL BARRIO LA PAU

Aquest 2016 es compleixen 50 anys de l'acte d'inauguració del "Grupo LA PAZ". Un barri popular amb un veïnatge protagonista.

El actual barri La Pau, y antiguo polígono de viviendas La Paz, ubicado en el Sector Levante de Barcelona, delimitado por las calles Guipúzcoa, Gran Vía (autopista), Riera de Horta (Prim) y variante de Pedro IV, sigue siendo uno de los barrios de Barcelona más olvidados por las Administraciones Públicas. La falta de equipamientos esenciales y el deterioro de las fachadas de los edificios, hacen que la lucha vecinal encabezada por la Asociación de Vecinos, una de las asociaciones que más socios tiene en toda Barcelona, estén en lucha continua.

Se ha creado la llamada Plataforma Vecinal Noreste de Sant Martí, desde donde se denuncia la falta de inversión en el noroeste del distrito. Diego Hornos, actual presidente de la A.V. nos comenta que coexisten dos distritos, el de Sant Martí conocido y el olvidado, por esta razón 11 entidades de diferentes barrios han firmado un manifiesto donde se pide a los políticos más hechos y menos promesas.

Las luchas del barrio

Diego, presidente de la A.V. de La Pau, nos dice que el barrio ha cambiado mucho en cuanto a seguridad de refiere, atrás quedó la década de los 80 donde el barrio atravesó una época bastante dura cuando surgieron las bandas juveniles que intentaban subsistir en un mundo de pobreza, paro, de escaso acceso a la cultura y drogodependencia.

En cuanto al tema de la aluminosis el barrio ha perdido el temor, recordemos que en 1990, surgió el fenómeno de la aluminosis, los vecinos se movilizaron y presionaron a la Administración para que tomara cartas en el asunto, tres edificios de 15 pisos fueron demolidos. Muchas familias que fueron ubicadas en otros barrios no volvieron, otras por temor, mal vendieron sus viviendas y volvieron a sus lugares de origen.

A lo largo de estos años el barrio ha sufrido mejoras como la semicobertura de la Gran Via, la llegada del metro y las Ramblas de Prim y Guipúzcoa. Poco a poco se fue introduciendo la denominación de *barri de La Pau*, con sus respectivas calles, dedicadas a personas del mundo de la cultura y la pedagogía catalana.

En medio del barrio se construyó su edificio más alto, llamado El Piramidón, en principio una obra muerta, pues tuvieron que pasar más de veinte años para que los habitantes del barrio y el resto de ciudadanos de Barcelona pudiesen sacar beneficio de él. Hoy en día es un equipamiento diverso, en cuyos bajos está el CAP La Pau que sustituye al gran macro-dispensario que prometieron construir en todo el edificio. El gobierno municipal instaló una Escuela de Adultos que ocupa dos plantas. Desde el primer momento ha tenido muy buena afluencia de alumnos, ha supuesto para el barrio un estimulo, empezó con cursos de alfabetización y obtención del graduado escolar y hoy en día se imparten clases de informática, lengua catalán y castellana, inglés...

En la primera planta, existe un Casal para la gente mayor donde se reúnen para charlar o tomar un café, también existen talleres para niños y no tan niños, todo ello promovido por la A.V. pero a pesar de todo, el barrio sigue teniendo un déficit de equipamientos importantes. No hace mucho la Alcaldesa Ada Colau en su programa de encuentros

con los barrios tuvo la oportunidad de oír las quejas de los vecinos, el deterioro de la Escuela Pública, la necesidad de construir una guardería pública para el barrio , donde la mayoría de las familias tienen sueldos mileuristas, la falta de una biblioteca, y quizás algo que no llegará nunca y que es una utopía , y por la que el barrio lleva años luchando es la construcción de una residencia para la gente mayor, aquellos que inauguraron el barrio con 20 ó 30 años y hoy necesitan un lugar donde ser atendidos.

Les entitats i el govern opinen

En el 50 aniversari del barri La Pau no volíem deixar de costat les diverses associacions o entitats que han anat sorgint al llarg d'aquests anys. Hem volgut donar-les a conèixer i fer-los algunes preguntes pel que fa al barri.

Les preguntes són les següents:

1. En què aspecte ha millorat el barri?
2. Propostes per construir un barri entre tots.
3. Una utopia, alguna cosa que us agradaria que tingués el barri , àdhuc sabent que no s'arribés a realitzar.

Agrupació coral La Pau

Hem entrevistat a Bruno Nájera, actual director de l'Agrupació Coral La Pau, ens va explicar que aquesta coral es va fundar l'any 2004, alguns dels seus components formaven part de la desapareguda Coral de Sant Ambrós, son veïns de La Pau, de Sant. Martí i de la Verneda. El seu primer director va ser Primo Gil, i des de l'any 2009 està dirigida per ell (historiador de l'Art ha transformat la Direcció Coral en la seva professió. La Coral La Pau està integrada per més de 30 persones, solen assajar els dilluns al Casal de la Gent Gran en el Piramidón. Canten Cançons Populars, Havaneres, Musicals i Sardanes, solen actuar al Centre Cívic de Sant Martí, a l'església de Sant Martí de Provençals i a L'Aliança del Poble Nou. Des de l'any 2013 és membre de la Federació Catalana d'Entitats Corals (FCEC).

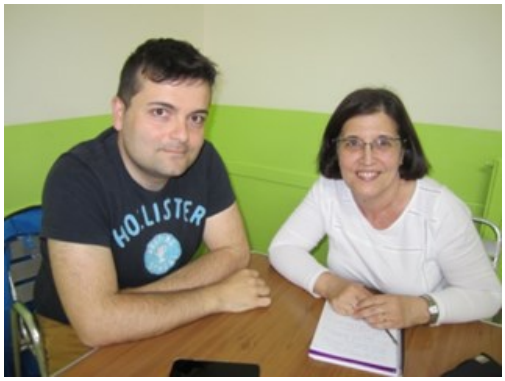

Aquest any celebren el 15 aniversari de la Coral i per commemorar-ho, oferiran un concert al auditori Sant Martí de Provençals, amb La Coral La Flama i l'orquestra Camerata de Gracia, aquets serà amb invitació per les diferents autoritats de Barcelona, més endavant faran un a Sant Andreu per tothom.

Al Bruno també li hem fet les preguntes sobre el barri, li sembla que ha millorat molt en les comunicacions amb la resta del territori, troba a faltar comerç de proximitat, la manca d' un mercat a prop sobretot per la gent gran i li agradaria molt que el barri tingués un local del Ajuntament per assajar.

Associació de Veïns del Barri de La Pau

La associació de veïns La Pau es va crear en 1968, la van fundar 13 persones per reclamar a les administracions públiques la manca de serveis que patia el barri, es feien sentir a través de comunicats que feien arribar als diferents mitjans de comunicació. Durant 10 anys van estar lluitant per aconseguir un mínim de millores al barri.

Compta amb 7 vocalies que s'encarreguen de diferents temes com trobar feina per la gent en atur, activitats i xerrades dirigides a les dones, comprovar les actuacions de l'Agencia de l'habitatge de Catalunya, organitzar balls i excursions per la gent gran, una vocalia d'enterraments que actua com una cooperativa, en donar-te d'alta com soci pagues una quota i quan una persona mor, la família afectada no paga les despeses sinó que se sufraguen entre tots fent una derrama, també fan tallers de activitat física, memòria, reforç escolar, hort urbà, zumba, ball de saló, teatre per nens i fet a mà.

Li hem fet a Diego, l'actual president, les preguntes anteriorment citades i ens comenta que el barri ha millorat molt en el tema de les comunicacions amb l'arribada del metro, també en el tema de la seguretat. El barri necessita millores com l'existència d'una guarderia pública i una cosa que potser mai vegi realitzat es la construcció d'una residència per a la gent gran, gent que va aixecar aquest barri i necessita un lloc on els cuidin a prop de les seves famílies.

Associació Cultural i Recreativa ACR La Pau

L'ACR La Pau, va ser inaugurada el 23 d'Abril de 1985, es troba en el edifici Piramidón, el seu primer president va ser Joan Hernández. Els seus objectius són que els nois, noies i gent gran del Barri La Pau tinguin un lloc on poder gaudir i fer activitats a preus assequibles.

Hem parlat amb la Gemma Hernández, actual responsable de l'ACR, una persona lluitadora que adora la seva feina. Ens explica que va deixar el seu treball per prendre el relleu al seu pare quan va enmalaltir. Afegeix que és una entitat sense ànim de lucre que vol fomentar la cultura i la pràctica d'activitats recreatives i esportives i encara que troba a faltar més suport per part de les administracions públiques, se sent molt orgullosa de portar a terme dos grans projectes solidaris amb el

Districte de Sant Martí, la Campanya Solidaria de recollida de joguines "Infants Somrients" i els Concerts Solidaris per la recollida d'aliments.
L'ACR La Pau disposa d'un munt d'activitats tant per a petits com adults, algunes d'elles son: Karate, Ballet, Jazz, Fotografia, Dibuix i Pintura, Hip-Hop, Salsa, Anglès per a nens, adolescents i adults. Durant el mes de juliol disposen d'un Casal d'Estiu per a nois i noies de 3 a 12 anys.
La Gemma ens comenta que el barri ha millorat molt en quant a serveis i seguretat. Caldria fer més inversió en zones verdes i manteniment del barri. Li agradaria un lloc on els nens poguessin fer activitats i reforçar els seus estudis d'una manera gratuïta i tenir en L'ACR l'ajuda dels serveis socials per resoldre els diferents problemes de famílies desestructurades.

Eva Campos, consellera de districte (Barcelona en Comú)

L'Eva va participar en la fundació de Podemos, engrescada en una nova política que vol posar les necessitats de la ciutadania i no dels interessos establerts al centre de l'acció política. Avui és membre del govern del districte. Considera que el barri ha millorat molt en aspectes com la comunicació amb la resta de la ciutat, l'adequació dels pisos i dels espais verds, en educació a través de l'escola infantil i l'escola d'adults, de totes les activitats per a gent jove i gran que s'ofereixen a les plantes 1, 2 i 3 del Piramidon, en els espais que cedeix l'ajuntament per a una gestió cívica. Vol posar en valor la tasca que el teixit social ha realitzat aquests anys per empoderar el veïnatge i aconseguir un barri millor.
És cert que manca una residència de gent gran i una escola bressol. Però és un problema general a Barcelona i s'està intentant arreglar. Destaca el projecte "Escola de Salut per a Gent Gran" específic del barri Verneda/La Pau. L'ajuntament ha comprat l'edifici de la tancada escola bressol Pere Calafell (a tocar de la Palmera) per tal de reobrir-lo com a escola pública i del que es podran beneficiar els veïns i veïnes de La Pau (juntament amb altres equipaments que els veïns decidiran en una procés participativa). Després d'un llarg abandonament, s'ha aconseguit aprovar la inversió per a dignificar el CEIP La Pau i reformar el pati, els banys i altres aspectes.

També destaca un problema crònic en la manca de baixos i comerços.
Ens explica que les prioritats del districte són educació, infància, dona i ocupació. Els principals problemes de la ciutadania de la ciutat són els aspectes socials. Per això s'ha creat el pla de barris que implicarà una despesa de 10 milions de euros al barri de la Verneda/La Pau, la destinació dels quals es decidirà en una diagnosi entre tots els veïns, veïnes i entitats. Una part anirà destinada a incrementar i millorar els equipaments i una altre a desenvolupar projectes socials, d'atenció, desenvolupament i potenciació de l'ocupació.
Per a l'Eva una utopia, a la que no vol renunciar, és que La Pau i altres barris propers, siguin iguals que tots els barris del districte i la ciutat: que no hi hagi diferencies en els nivells de exclusió social, ocupació, manca de formació acadèmica i cultural.

Volem agrair a la Teresa Calles tots aquests anys de vocació i dedicació a l'escola i a l'alumnat, i desitjar-li el millor en la seva jubilació.

"Que se cumplan todos tus sueños y que seas muy feliz en tu nueva etapa".

Tus alumn@s.

LA PAU EN FESTES

El "desarrollismo" Franquista va construir el barri però el seu moviment social i veïnal és el que li ha donat identitat, vida. Les lluites per a una barri millor han aconseguit dignificar-lo en molts aspectes. Les festes han estat un dels puntals per crear unió entre els veïns i veïnes.

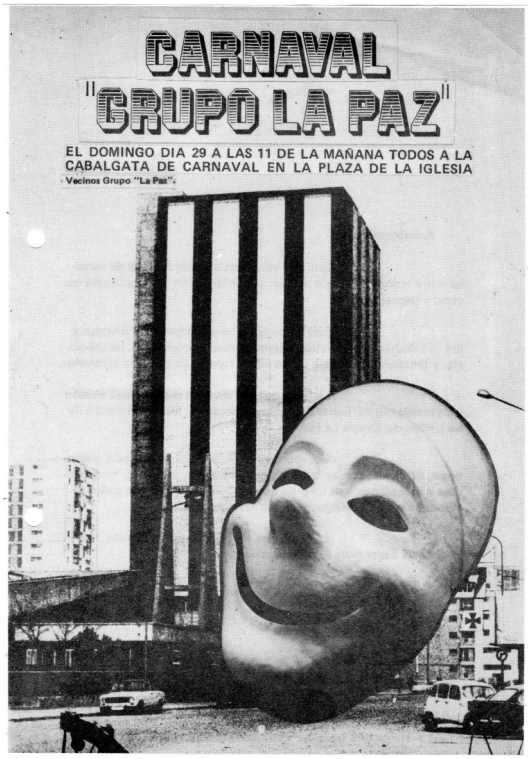

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS
BARRI DE LA PAU
FESTA MAJOR 1993
FESTA PAU
DE LA
17 - 18 i 19
Setembre

FESTA MAJOR
de la
PAU
1992
ASSOCIACIÓ DE VEÏNS
DEL BARRI DE LA PAU
17, 18, 19 y 20
SETEMBRE

Festa Major
1991
25è Aniversari
ASSOCIACIÓ DE VEÏNS
DEL BARRI DE LA PAU
20, 21 i 22 de Setembre

FIESTA MAYOR 2015
18,19 y 20 de Septiembre
ASSOCIACIÓ DE VEÏNS
DEL BARRI DE LA PAU

FESTA MAJOR 2003
BARRI LA PAU
DEL 13 AL 24 DE JUNY
35è ANIVERSARI

FESTA MAJOR
BARRI DE LA PAU
ASSOCIACIÓ DE VEÏNS
DEL BARRI DE LA PAU
19, 20 i 21 SETEMBRE 1997

FESTA MAJOR
BARRI LA PAU A.V.
ASSOCIACIÓ DE VEÏNS
DEL BARRI DE LA PAU
1968
- Musica
- Jocs
- Cercavila
Merry Festa Pau de la Pau Setembre 16-17-18-19 - 1994 -

LOS COMERCIOS MÁS ANTIGUOS DEL BARRIO

En plena crisis del petit comerç, en plena crisis econòmica, en el nostre barri, que pateix una manca crònica del dinamisme que aporta el comerç a peu de carrer; entrevistem a tres comerços pioners que formen part de l'historia del barri i de les histories dels seus habitants.

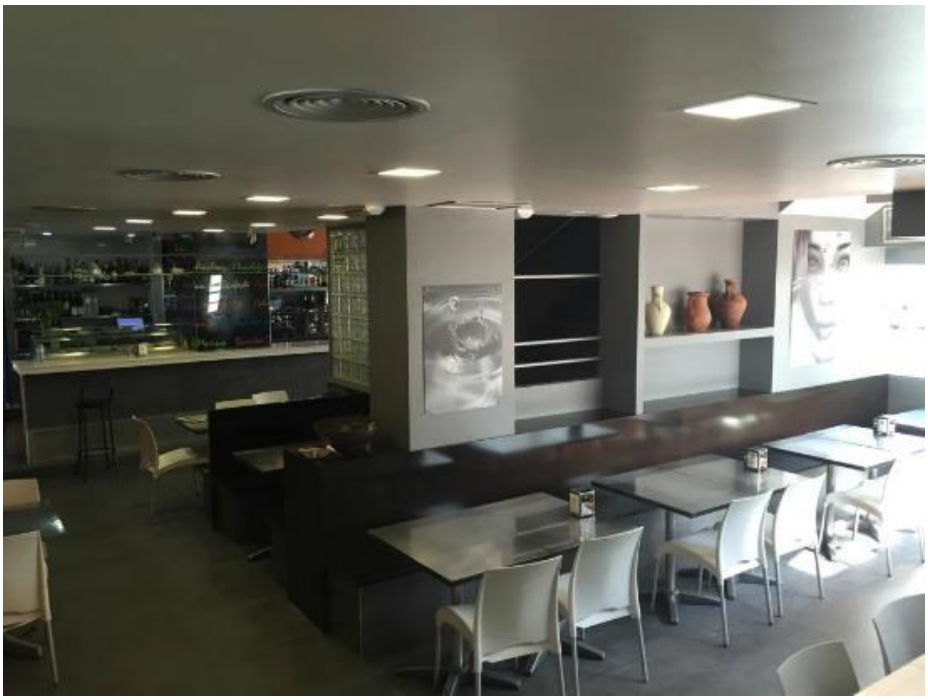

Hay 3 comercios muy emblemáticos que aún quedan en el barrio de la Pau de aquellos primeros años en que llegaron los primeros vecinos.

La Farmacia Llopis

Uno de los locales más antiguos fue la Farmacia Llopis, que fue abierta en el año 1964 La Sra. María Montserrat Llopis, se hizo cargo del negocio con autorización del marido, por la expresa normativa de esa época (ya que las mujeres tenían sus derechos muy limitados). Ella se lo pasó a su hijo,

¿La clientela son las misma de entonces? Sí son las mismas clientelas porque no es un barrio de paso.

¿Han cambiado los hábitos a la hora de comprar? La gente no, pero la situación económica si lo ha hecho, sobre todo el cambio de la peseta al euro que afectó a la gente mayor del barrio.

¿Entre la farmacia del barrio a una en el centro crees que hay diferencia? Si, mucha. La farmacia del barrio a no ser de paso, entre la clientela y el farmacéutico se crea un vínculo de confianza, y la gente está más tranquila con los consejos que le damos.

¿Qué mejorarías del barrio? Más comercio en el barrio, para darle más vida, ya que no hay nada. La gente tiene que salir del barrio para comprar cualquier cosa, como por ejemplo, algo tan básico como botellas de agua que yo vendo.

La Mercería Rosa

Desde hace 49 años, La Mercería Rosa es una pequeña tienda que se inauguró el 18 de agosto 1967, y fue fundada por María Casa y Pepita. Ambas se conocieron cuando trabajaban en diferentes fábricas del sector textil, que fueron posteriormente cerradas o

trasladadas fuera de Barcelona. Por este motivo decidieron asociarse y abrir este negocio y ha sido el sustento de sus familias. María falleció en 1974 y su hija Rosa continuó con el negocio junto a Pepita.

¿Te ha afectado la abertura de bazares chinos en esta zona? Al principio sí. Eran una novedad para la zona y con productos mucho más baratos. Pero la gente vuelve cuando busca cierta cálida.

¿Ha cambiado mucho la clientela? Ha ocurrido algo muy curioso: las madres siguen haciendo arreglos en la ropa, tienen la cultura del coser, pero la gente joven hace más labores, punto de cruz, ganchillo, tejidos con lana…

El bar La Fuente

Uno de los establecimientos más populares del barrio son los bares, uno de ellos el más famosa y antiguo es el Bar la Fuente. El establecimiento se inauguró en septiembre del año 1967. Gregorio Lafuente, antes de inaugurar el bar había trabajado en varios empleos, como repartidor, chef de cocina y otros. Abrió el bar en el barrio "La Pau" con su mujer. Gracias a su experiencia y duro trabajo logró arrancar el negocio con su variedad de tapas y sobre todo de sus famosas patatas bravas y patitas, que son aún el reclamo de la clientela. Con el tiempo, les pasó el relevo a su hijo Jordi y su mujer, que ya era una gran cocinera. Ellos continúan con la tradición.

¿En esa época había más unión en el barrio? Daba paso a intentar hacer cosas en común y celebrar acontecimientos tales como verbenas o cenas al aire libre. También se montó un equipo de fútbol en el año 1978, para niños del barrio, patrocinado por el bar.

Estos comercios han aportado mucho al barrio y a sus gentes. Actualmente los pocos comercios que todavía existen están aguantando la crisis como pueden.

Pasado y futuro de La Pau // Antonio Herrera, conseller de districte

La Pau, barrio del barcelonés distrito de Sant Martí. Su territorio estaba ocupado hasta mediados de los años cincuenta del siglo XX mayoritariamente por campos de cultivo y masías: Can Torrent, Can Planas, Can Riera, Ca l´Arnó, Can Cadena… El polígono de vivindas que hoy es La Pau fue construido por la Obra Sindical del Hogar. Su nombre recuerda el final de la Guerra Civil "25 años de paz". El acto de inauguración estuvo presidido por el dictador, Francisco Franco, en 1966.

La Pau, como el resto de barrios construidos en la periferia de la ciudad de Barcelona presenta deficiencias en su construcción: calles sin urbanizar, ausencia de equipamientos, de zonas verdes... Gracias a la reivindicación constante de los vecinos y vecinas, organizados en la A.V.V. La Pau, y la contribución del Ayuntamiento democrático ha mejorado; se han urbanizado las calles, hay zonas verdes, el edificio de 17 plantas construido en el centro del barrio "PIRAMIDÓN" (y que yo le conocía como FANTASMA, porque después de su construcción estuvo bastante tiempo vacío en su totalidad). Actualmente el PIRAMIDÓN está destinado al Casal de Barri donde están ubicadas las entidades del barrio: A.V.V, Escuela de adultos… en su planta baja está el CAP.

Para construir un barrio entre todos es imprescindible que los vecinos, y vecinas se impliquen en las entidades del barrio: A.V.V, Culturales… A diferencia de la quimera, muchas utopías se han conquistado, la historia está llena de ejemplos, una de ellas sería: que el barrio LA PAU se convirtiera en un símbolo para que las nuevas migraciones (porque todos somos emigrantes) vivan en perfecta armonía; formen parte de su tejido asociativo, para que la convivencia, y el intercambio cultural se convierta en un patrimonio de todos los vecinos, y vecinas de LA PAU. FELICIDADES VECINOS, Y VECINAS EN EL 50 ANIVERSARIO.

PRMDN/12

RAIMUNDA PÀMPOLS
PROFESSORA I FUNDADORA DEL CFA LA PAU

En l'any 1985 per fi es dota de contingut i de projecte l'edifici Piramidón, anomenat el fantasma o el mamotreto, durant el seu abandonament. Rendim homenatge a la Raimunda i la resta de professorat que van venir en el moment que es funda la nostra escola d'adults i la vocació docent que van demostrar.

El mes de març de 2010, junt amb la Carme Sentenà i la Montse Cuello, vaig tenir la sort i l'honor d'entrevistar a la Raimunda Pàmpols, mestre jubilada i fundadora de l'Escola d'Adults la Pau. Jo la vaig conèixer com a cap d'estudis.

Es descriu com una mestra –ho serà sempre- per vocació, per convicció, entusiasta i il·lusionada. Una professora de caràcter fort y de cor entranyable

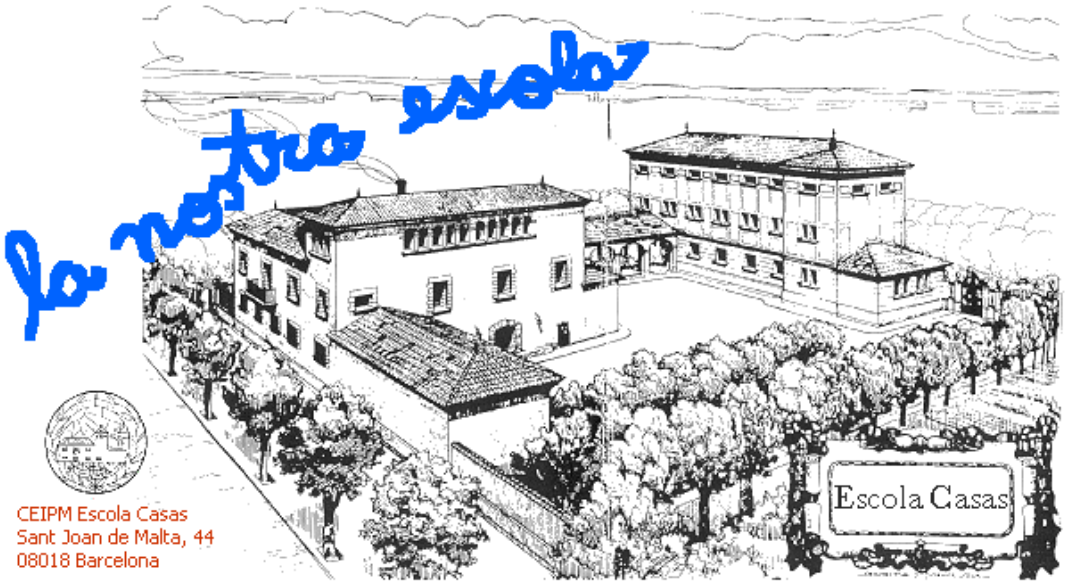

brunyida a l'època de la postguerra, fascinada amb l'aprenentatge, el propi i el dels altres.

Va néixer l'any 1938 a Les Borges Blanques però la família va marxar a viure a Barcelona on va estudiar el batxillerat a una escola privada i els exàmens els feien a l'institut Verdaguer. La carrera de magisteri la va fer a l'Escola Normal i les pràctiques les feia al Col·legi Pere Vila. Va ser decisiu participar a les primeres escoles d'estiu de la Marta Mata, on va aprendre les tècniques que utilitzava la Maria Aurèlia Capmany. D'aquella època en recorda les mancances de les escoles públiques.

Als 21 va començar a treballar a l'escola Casas, una escola moderna i equipada amb el millor. L'Escola Casas era una donació d'una empresa privada per acollir un centre per educar i formar a nenes, noies i dones del barri. Un lloc, on va aprendre a treballar en equip, amb un ambient formidable, gràcies a la senyora Gràcia Pont, l'eficient directora del centre.

La formació d'adults

Amb 22 anys va començar amb de formació d'adults. Tota una experiència treballar amb mestresses de casa, moltes amb feixugues càrregues familiars, que venien a classes nocturnes. S'impartia formació domèstica, planxa, cuina… però també formació cultural, àmbit del que ella era la responsable. A classe llegien el diari, escoltaven les notícies de la ràdio, les comentàvem, les transcrivíem… Molt aviat la jove Raimunda va tenir la convicció que aquell era el seu món i hi havia molta feina a fer.

L'escola ha d'evolucionar segons els canvis i les necessitats socials. A l'Escola Casas es va entendre que les nenes que sortien del centre als 14 anys tenien que rebre algun tipus de formació per trobar feina. Com la Raimunda sabia escriure a màquina i tenia nocions de comptabilitat, la senyora Pont li va demanar fer-se càrrec d'aquestes nenes.

Així va ser que va començar amb 15 nenes i dues màquines d'escriure per ensenyar-les mecanografia, càlcul mercantil, a redactar cartes… Al carrer Pelai hi havia l'escola Pràctica on s'examinaven per obtenir un certificat. L'ajuntament en veure que l'experiència havia funcionat tan bé, els va proporcionar més màquines d'escriure, més mestres…

En els anys 70 es va establir-se l'ensenyament reglat i a l'escola acudien tant homes com dones per fer alfabetització, els neolectors, obtenir el certificat o el graduat escolar… Tota una revolució en la formació d'adults. L'ajuntament va aprofitar per reciclar molts dels seus empleats i a classe venien bombers, guàrdies urbans… i les mestres que fins aquell moment havien fet formació domèstica es mantenien al seu lloc de treball fins a la jubilació, i en deixar de treballar eren substituïdes per professores d'ensenyament reglat.
Als anys 80 l'ajuntament va tancar l'Escola Cases i els van buscar uns locals a un edifici del barri de La Pau, que encara estava en obres. Acostumats a tenir de tot es van trobar que no tenien res per començar i la Raimunda i el seu equip, a base de demanar, van aconseguir obrir la biblioteca i rebre els primers ordinadors per implantar amb il·lusió l'esperit de l'escola Casas en aquest nou centre.

Aquí a La Pau, hi va treballar fins a la jubilació, de mestre de català, mecawin i informàtica**,** de coordinadora, de directora, de cap d'estudis… Ara dona classes de català per a nouvinguts.

Encara te relació amb moltes de les seves alumnes i la motiva veure com han estat capaces de desenvolupar-se i treure el seu potencial. Es van adonar que també elles podien organitzar-se, podien fer coses, i van crear l'associació que porta el seu nom i en la que ella participa en algun dels actes.

Actualment l'escola imparteix cursos de català, castellà i anglès, informàtica i preparació per a les proves d'accés a cicles formatius de grau superior i d'accés a la universitat per a majors de 25 i de 45 anys. I té com a projecte propi el grup d'acollida lingüística per a joves nouvinguts de 16 a 18 anys parlants de llengües no romàniques.

LA PIZARRA DE RAIMUNDA

La Pizarra de Raimunda és una entitat fundada per alumnes de la nostra escola d'adults. El procés d'afirmació i creixement personal aquí realitzat a través de l'aprenentatge les va animar a anar més enllà i treballar per a ajudar a totes les dones del districte a desenvolupar-se de manera autònoma.

Raimunda Pámpols convenció a un grupo de alumnas de la Escuela La Pau para que formaran una asociación de apoyo a la mujer. De esas alumnas a quién veía más preparada para tirar este proyecto adelante era Carmen Gómez. Hoy 16 años después, Carmen Gómez sigue siendo la presidenta de La Pizarra de Raimunda.

¿Por qué este nombre? Las alumnas de Raimunda conocieron a su maestra delante de una pizarra, una pizarra que simboliza la comunicación, el aprendizaje, el conocimiento, la ilusión y la capacidad de renovarse y saber transmitir y recibir. Y en el nombre de la asociación debía estar presente el nombre de su mentora, presidenta de honor, porque para aprender ha de haber alguien que enseñe.

Con palabras de Carmen Gómez: *La Pizarra de Raimunda se creó para asesorar, potenciar y dar soporte a esas mujeres que permanecen desinformadas e invisibles socialmente, que ignoran ayudas y derechos que existen y poseen y que por falta de tiempo o desconocimiento se ven obligadas a afrontar en soledad situaciones en muchos casos dramáticas. Mujeres que oscilan entre los 40 y los 70 años de edad. Mujeres Bocadillo que se encuentran en medio de tremendas cargas familiares. Mujeres invisibles que no reciben ayudas sociales, ni de ningún tipo. En muchos casos ni siquiera tendrán o tienen una jubilación y sin embargo son el grosor de la población femenina, eternas cuidadoras que son el sostén de muchos recursos y el pilar más firme de la sociedad y la familia. Para la asociación es fundamental que la mujer se incorpore a la vida social, que desarrolle sus inquietudes, consolide su valía y que se auto-determine como un ser autónomo y autosuficiente. La Pizarra de Raimunda es un Proyecto hecho por mujeres que trabajan por y para la Mujer.*

¿Cómo empezó todo?

A Carmen le gustaba escribir y se apuntó a clases de castellano para mejorar su expresión y ortografía. En 1997 Raimunda viendo las aptitudes de liderazgo que presentaba Carmen, la animó a ser vocal de la Escuela de Adultos La Pau en el Consejo de Dones de Sant martí. Dos años después participaron como ponentes en el Primer Congreso de Mujeres que se celebró en la ciudad de Barcelona. Tras el éxito obtenido pensaron en dar visibilidad a la situación de las mujeres del barrio. Para ello Carmen y varias compañeras entrevistaron a siete mujeres que afrontaban en solitario grandes cargas familiares. Con estas entrevistas fueron conscientes de las carencias y necesidades de estas mujeres. Y no hablo de su situación económica, hablo de su necesidad de apoyo psicológico, el desgaste emocional y la soledad. También fueron conscientes de lo importante que es poder compartir sus experiencias, de ser escuchadas, valoradas y darse cuenta de que no están solas.

Marta Más, la Consellera del Barri, animó al grupo de alumnas a constituirse como entidad. Ellas aceptaron y formaron una junta con Carmen, dos compañeras de clase,

Virtudes Núñez y Manoli Gómez y dos amigas, Virginia Vila y Antonia Baldán. Visitación Tarilonte, la técnica del distrito las ayudó a crear los estatutos y se inscribieron como organización sin ánimo de lucro. En 2000 el ayuntamiento les cedió una sala en la sexta planta del Centro Cívico de Sant Martí. Era oficial y ya podían ofrecer su ayuda desinteresada a las mujeres, potenciar su autoestima, fomentar su formación y su crecimiento personal, sin crearle dependencia.
Con el paso de los años algunas de las fundadoras dejaron la asociación por enfermedad y fallecimiento, pero en su lugar se han unido nuevas vocales: Toñi Aljama, Elvira Peña y Pepi Ortega.

¿Qué ofrece?

Se ofrece asistencia, derivación, asesoramiento y seguimiento, talleres de crecimiento personal y autoconocimiento.
También, seguimiento y apoyo psicológico por parte de la propia Carmen Gómez, terapeuta de PNL, Gestalt, Relación de Ayuda, y Gestión emocional.
Se reúnen los lunes en el Centro Cívico de Sant Marti (c/Selva de Mar, 215). Entre sus actividades hay debates con testimonios; conferencias de sensibilización y talleres; y por último salidas a exposiciones o lugares de interés.
En el 2001 se crearon los Premios colaboradores como una manera de celebrar el 8 de marzo, Día Internacional de la Mujer. Son una manera de agradecer la colaboración de los ponentes que han participado de manera desinteresada en las actividades de la Pizarra durante el año anterior. Los premios reciben el apoyo económico de patrocinadores individúales y de comercios del barrio y los deciden entre todas las socias. De los premios los más entrañables son: el *Premio Especial Manoli Gómez* (en memoria de una mujer que fue tesorera y uno de los puntales de la asociación) y el *Premio de las Abuelas,* que busca reconocer aquellos proyectos que van dirigidos a mejorar, defender, supervisar, desarrollar y allanar el camino de los niños, mejorando su calidad de vida

Para contactar con la entidad:
933084066
636741416
www.elblogdelapizarra.org/

OFERTA FORMATIVA A LA NOSTRA ESCOLA

El proper curs el CFA La Pau continua estant al servei de les persones que volen i formar-se. Enfoquem la nostra llarga trajectòria cap al futur en aquest barri on queda tant per fer i per aprendre. Continuem amb la nostra oferta de cursos d'informàtica, de llengües, dels cursos de preparació de proves per accedir a altres estudis i, com no, el nostre projecte d'aula d'acollida.

El proper curs cal destacar el manteniment del tercer nivell de llengua anglesa (novetat d'aquest curs 2015-16) i la introducció de dos nivells més: ofertarem **el tercer nivell de llengua castellana i catalana.** Són cursos dirigits a persones que ja parlen la llengua però volen ampliar els seus coneixements en comprensió i expressió oral i escrita. Si us interessa, passeu per secretaria. No és necessari fer els nivells previs, dirigits als que no tenen coneixement de la llengua.

LLENGUA CATALANA	
NIVELL 1	Matí: 1 grup.
NIVELL 2	Matí: 1 grup.
NIVELL 3	Matí: 1 grup.
LLENGUA CASTELLANA	
NIVELL 1	Matí: 1 grup.
NIVELL 2	Matí: 1 grup.
NIVELL 3	Tarda: 1 grup.
LLENGUA ESTRANGERA: ANGLÈS	
NIVELL 1	Matí: 1 grup. Tarda: 1 grup.
NIVELL 2	Matí: 1 grup.
NIVELL 3	Matí: 1 grup.
INFORMÀTICA	
COMPETIC INICIAL	Matí: 2 grups. Vespre: 1 grup.
COMPETIC 1	Matí, Tarda i Vespre: 1 grup a cada torn.
COMPETIC 2	Matí: 1 grup. Tarda: 1 grup.
COMPETIC 3	Tarda: 1 grup.
PREPARACIÓ DE PROVES D'ACCÉS	
UNIVERSITAT +25/45	Vespre: 1 grup.
CF GRAU SUPERIOR	Tarda: 1 grup.
AULA ACOLLIDA DE JOVES NOUVINGUTS	
PEAI	Matí: 1 grup.

EL BANC DEL TEMPS DE VERNEDA - LA PAU

Al barri de La Verneda - La Pau, en el marc del Programa Salut als Barris, l'Agència de Salut Pública va impulsar un diagnòstic participatiu per determinar juntament amb les entitats del barri les línies d'acció prioritàries orientades a reduir les desigualtats socials en salut. Una de les línies prioritàries resultants d'aquest estudi ha estat la salut de les persones adultes, sobre tot la salut emocional generada per problemes econòmics desencadenats per l'atur. En aquest sentit es va generar la Comissió de Salut d'Adults integrada per les associacions de veïns i veïnes (La Pau, la Palmera, Verneda Alta i Via Trajana), ACRs, CAP i Serveis Socials amb l'objectiu de generar iniciatives d'intervenció social per reduir aquestes desigualtats.
Des d'aquesta Comissió com a grup motor, amb el suport de l'Agència de Salut Pública, la gestió de l'Associació EnXarxa i la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona s'estan engegant actualment dos iniciatives:

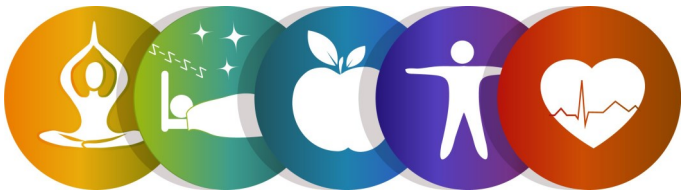

La primera és el projecte Fem **Salut, Fem Barri**, que té l'objectiu de oferir eines per millorar el benestar emocional, així com fomentar la solidaritat i la xarxa entre veïns i veïnes del barri, a través de tallers curts i gratuïts (anomenats Píndoles pel Benestar) sobre temes que tinguin a veure amb salut/ benestar físic i emocional. A canvi, les persones que hi participin es comprometran a fer un retorn al barri, dintre de les seves possibilitats, ja sigui oferint una píndola, apuntant-se al Banc del Temps o fent de voluntaris a alguna activitat concreta del barri.
El primer cicle de **Píndoles pel Benestar** es farà durant el mes de juny i es té previst que el segon cicle comenci a l'octubre. Per això també estem convidant a veïns i veïnes del barri a oferir els seus coneixements com a talleristes. La informació sobre les inscripcions per aquest primer cicle la trobareu als díptics disponibles als equipaments del barri. Per més informació es pot enviar un mail a: femsalutfembarri@enxarxa.org o trucar al tlf: 693 735 958. Properament hi haurà una pàgina de Facebook amb tota la informació.

La segona iniciativa consisteix en reimpulsar el **Banc del Temps de La Verneda**. El Banc del Temps (BDT) és una xarxa comunitària d'intercanvi de serveis, habilitats i coneixements, on la "moneda" de canvi és el temps, obrint un ventall de possibilitats molt ampli d'intercanvis individuals o grupals, ja que totes les activitats tenen el mateix valor. Cada persona ofereix el que sap fer i a canvi rep altres serveis que necessita. Per això, com més persones apuntades tingui el BDT, més diversitat d'intercanvis hi hauran. Per l'altra banda els BDT fomenten la confiança, l'amistat i la solidaritat entre les persones i per tant, ajuden a enfortir les xarxes de solidaritat entre veïns i veïnes del barri, repercutint també en el seu benestar emocional.

FEM SALUT, FEM BARRI!!

A continuació també es vol posar en marxa un **registre de voluntaris** on es podran apuntar totes les persones que vulguin ser trucades quan alguna entitat del barri necessiti col·laboració per tal d'organitzar alguna activitat comunitària.

Us convidem a apropar-vos i apuntar-vos al Banc del Temps del La Verneda. La secretaria està ubicada al Casal de Barri de La Verneda (C. Santander, 6) i l'horari d'atenció és: dimarts d'11h a 13h i de 18h a 20h.

Per més informació:
bdtverneda@enxarxa.org
693 735 958.

La revista PRMDN agraeix la col·laboració de la tècnica del Banc del Temps, Yliana Simancas.

MEMÒRIA ACTIVA DE LA GENT GRAN

Las sociedades y sus necesidades cambian más rápido de lo que nos parece.

En breve vamos a ver ofertas de trabajo totalmente diferentes a lo que hemos visto hasta ahora.

De hecho ya están llegando profesiones que no habíamos imaginado y otras que nos parecen del futuro.

Memòria Activa de la Gent Gran és un projecte social i educatiu on participen dones i homes de més de 55 anys que tenen ganes d'aprendre i apropar-se a l'ús de les TIC, que volen comunicar les seves experiències viscudes i recuperar així col·lectivament la historia dels barris de Sant Martí. Escriuen sobre temes com: els barris, l'educació, la família, els fets històrics polítics i socials, la immigració, el lleure, els oficis oblidats, la salut, el treball...

El projecte es desenvolupa mitjançant xerrades, trobades grupals, visites guiades a museus relacionats amb la història, circuits fotogràfics al barri i classes d'informàtica, tablets i telèfons mòbils intel·ligents. Així, la gent gran intercanvia vivències, anècdotes, fotografies, escrits, articles de diaris utilitzant les TIC. El projecte compta amb la participació i la col·laboració del Districte de Sant Martí, Ajuntament de Barcelona. Al final del curs amb el material recopilat els alumnes preparen un itinerari pels diferents barris convidant a qualsevol persona a participar.

Aquests escrits formen part del treball de recerca que van construint la gent gran a cada classe. Estan dividits per diversos temes i cada escrit neix d'una necessitat de transmetre oralment la història del barri i les experiències viscudes. S'han utilitzat eines d'escriptura lliure i autobiogràfica, tècniques d'estimulació cognitives, entrevistes a altres persones més majors, reflexions de les trobades de grup, anàlisi de fotografies antigues, etc. Les gent gran escriu des de la seva saviesa. Expressen sentiments, experiències, reflexions. Es tracta de despertar records grats o ingrats lligats a una altra època i dialogar amb el grup. Aquests escrits ens mostren la història del territori i la construcció de la seva identitat.

memoriactiva.cat
memòria activa de la gent gran

La veus de la gent gran estan disposades a ser escoltades i això succeeix a través del diàleg intergeneracional. A manera d'excusa hem preparat "itineraris turístics socials" pel districte per aconseguir aquest objectiu.

En paraules d'una de les participants: *És un projecte molt bonic i m'ha fet recuperar. records del barri de la meva infantesa , el que llavors no vaig poder conèixer ni gaudir. He recordat les lluites dels veïns per les seves reivindicacions, he descobert places, carrers, "masies", tendes, fàbriques que solament coneixia de sentides, però sobretot als meus veïns. Ha estat molt enriquidor compartir vivències, anècdotes… abans habitava al barri, ara convisc. Abans veia gent, ara persones amb el seu nom i la seva història. Em sento molt orgullosa del meu barri i de la meva generació!.*

Veiem alguns exemples dels treballs realitzats:

La Verneda 50 anys enrerre

La Perona va ser **un antic barri de barraques de Barcelona que es trobava a la ronda de Sant Martí de Provençals**, a un extrem del barri de la Verneda. Es va crear en plena consolidació del barraquisme a la ciutat i **va prendre el nom d'Eva Duarte de Perón, que havia visitat la ciutat aquell any**. Mai no va superar les 200 barraques fins que amb la desaparició del barri del Somorrostro i barris com el Torrent de l'Animeta, a Montjuïc, **la població va augmentar fins a les 1.000 barraques i unes 5.000 persones**.

L'any 1989 va desaparèixer definitivament i s'hi va construir el Parc de Sant Martí. És una de les històries que els nens de la Ludoteca la Verneda i persones grans de diferents casals d'avis han treballat conjuntament dins el projecte "**Descobrim el barri de la Verneda"**, que es desenvolupa a partir de trobades conjuntes i itineraris pel barri. Té com a finalitat apropar infants i gent gran perquè aquests expliquin com es vivia a la zona fa 50 anys.

Cooperativa Nuestra Señora de la Fe de Sant Martí

De les 284 famílies que van formar la cooperativa, 80 havien estat víctimes d'una estafa de la constructora San Andrés, de Santa Coloma. L'any 1962 es lliuraven les claus dels **13 blocs de pisos de 60 metres quadrats i vuit locals comercials** que formaven part de la promoció. Cada pis va costar **213.000 pessetes,** que s'havien de pagar en 50 anys.

Al voltant dels habitatges no hi havia res. Tan sols dos carrers sense nom i sense urbanitzar, els actuals carrers de Santander i de Cantàbria. Els mateixos veïns **van construir a pic i pala el clavegueram interior** i hi van fer arribar l'aigua i la llum. L'aïllament era tal que **els taxis no hi volien portar els veïns,** per la solitud i per la proximitat amb el barri de barraques de **La Perona**.

Aquesta situació va unir els veïns, que sentien que vivien en un poble. Van fer una secció recreativa en una part dels terrenys, que encara avui dia és punt de trobada. En diuen **El Quesito** per la forma que té. És un recinte amb bancs de jardí, una font, arbres i tauletes i cadires per fer petar la xerrada i jugar al dominó. Fins i tot hi ha un camp de futbol, que ara està en desús.

No va ser fins als anys 70 quan l'alcalde Porcioles va començar a construir altres habitatges al voltant. Llavors es van urbanitzar els carrers, s'hi van obrir botigues i es va construir el Mercat de Sant Martí, que va millorar i molt la vida dels veïns de **la Cooperativa de Nuestra Señora de la Fe**.

Ha passat més de mig segle, finalment els pisos estan amortitzats i els propietaris ja els han pogut escripturar. **La Cooperativa Nuestra Señora de la Fe ja ha fet la seva feina.**

Per contactar amb aquesta entitat:
www.facebook.com/memoriactivagg
www.memoriactiva.cat/

LA
PAZ

1968

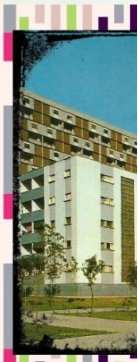

¡SE DEMOCRATIZA A UN PUEBLO USANDO LA TORTURA!

BAR BODEGA TEO Y JOSE
Coca-Cola
BAR BODEGA TEO Y JOSE